

Прилагане на чл. 13, ал. 1, т. 3 от Закона за обществените поръчки (ЗОП)

В чл. 13, ал. 1 от ЗОП са регламентирани хипотези, при които законът не се прилага при възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и/или сигурността. Една от тях е свързана с възлагане на поръчки с обект по чл. 3, ал. 2 от ЗОП за целите на разузнавателната дейност (чл. 13, ал. 1, т. 3 от ЗОП). Последната разпоредба въвежда изцяло чл. 13, б. „б“ от Директива 2009/81/ЕО, поради което за установяване на причините за изключване на тези договори е необходимо да се разгледат приложимата директива и обяснителната записка на Европейската комисия относно специфичните изключения в областта на сигурността и отбраната, публикувана на страницата на Комисията http://ec.europa.eu/internal_market/.

В съображение 27 от Преамбюла на Директива 2009/81/ЕО се посочва, че в областта на отбраната и сигурността някои поръчки са толкова чувствителни, че прилагането на директивата би било неподходящо, въпреки нейната специфичност. Такива са поръчките на разузнавателни служби или поръчки за всякакви видове разузнавателни дейности, включително контраразузнавателни дейности, както са определени от държавите - членки.

В обяснителната записка е уточнено, че изключението обхваща както случаите, в които разузнавателните служби възлагат поръчки за целите на осъществяване на разузнавателна дейност, така и тези, в които други публични власти възлагат поръчки на разузнавателни служби. Освен това се подчертава, че не всяка поръчка, осъществявана от разузнавателните служби е толкова чувствителна, че за възлагането ѝ да не могат да се прилагат правилата за обществени поръчки, предвид което изключението обхваща единствено закупуване за целите на осъществяване на разузнавателната дейност.

Видно от текста на цитираното съображение, директивата дава възможност на всяка държава-членка да дефинира обхвата и съдържанието на разузнавателна, съответно контраразузнавателна дейност. Според ЕК този подход е възприет, тъй като не съществува общоприето определение на понятието разузнаване и начинът на организация на разузнавателната дейност се различава в държавите – членки.

В ЗОП също не се съдържа легална дефиниция на понятието „разузнавателна дейност, вкл. контраразузнавателна дейност“. В тази връзка, за да се определи доколко конкретна дейност може да се разглежда като разузнавателна, респ. контраразузнавателна, възложителят би следвало да приложи съответното специално законодателство – Закона за специалните разузнавателни средства, Закона за Държавна агенция "Национална сигурност“, Правилника за прилагане на ЗДАНС, Закона за митници и др.

В контекста на изложеното, прилагането на чл. 13, ал. 1, т. 3 от ЗОП е допустимо само в случаите когато обектът на поръчката попада в обхвата на чл. 3, ал. 2 от ЗОП и тя се възлага за целите на изпълнение на разузнавателни дейности. Това предполага наличие на пряка връзка между предмета на поръчката и осъществяването на разузнавателна дейност. Възлаганият договор следва да е предназначен да обслужва разузнаването, като изключението обхваща поръчки за всякакъв вид разузнавателна дейност. В този смисъл не е налице подобна връзка и съответно предпоставки за прилагане на разглежданото изключение, когато поръчката касае друга дейност, различна от разузнавателната, независимо че също е част от функциите на възложителя.

Наред с изложеното, задължението да докаже, че дадена поръчка е свързана с разузнавателна дейност е на възложителя, който най-добре познава условията за нейното изпълнение и характера на дейностите, за които е предназначена.